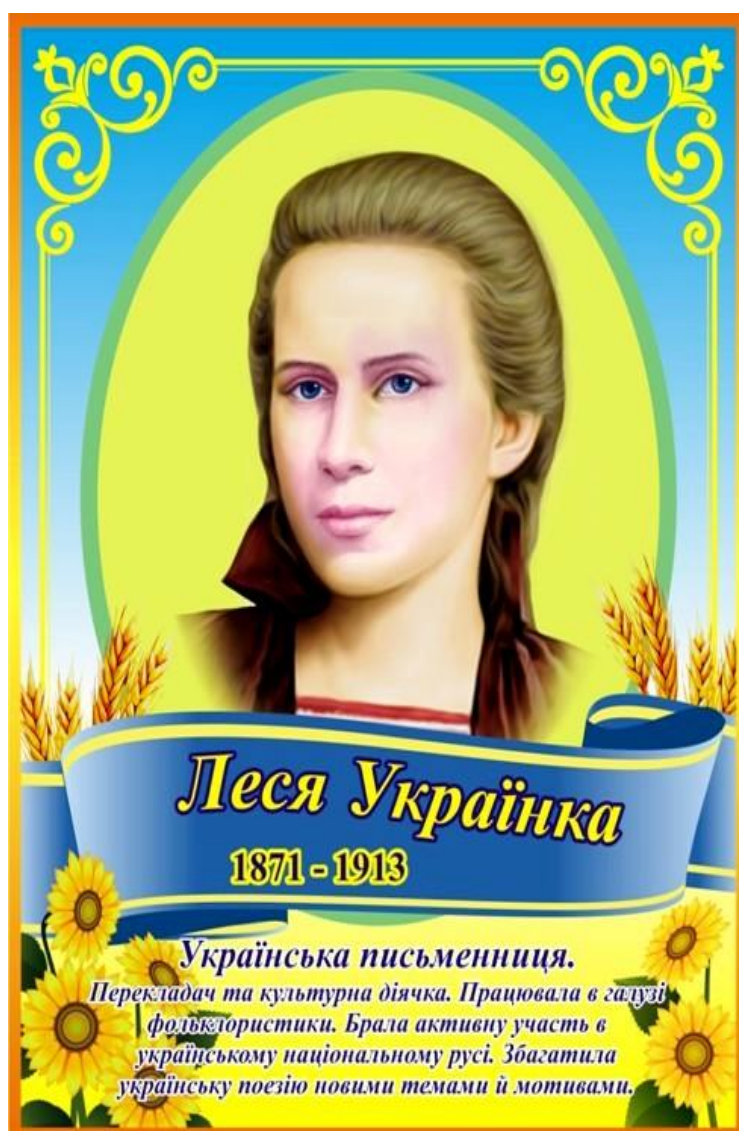

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ "Бобринецький аграрний
фаховий коледж ім.В.Порика Білоцерківського НАУ"

«Обернулась в легенду»

година поезії до Дня народження Лесі Українки

Підготували: Іванченко Л.Б.- зав. бібліотекою
Хрипко В.О. - бібліотекар

Мета: передати силу і глибину поетичного світу Лесі Українки, виховувати любов до українського поетичного слова, до Вітчизни, до творчої спадщини поетеси, почуття прекрасного.

Обладнання: в читальному залі розгорнута виставка-експозиція «*Хотіла б я піснею стати*», де розміщено літературу, фотоматеріали про життя та діяльність автора, виставка прикрашена українськими рушниками.

Бібліотекар

Добрий день! Ми раді бачити вас у цій затишній залі, де проведемо літературну годину, присвячену 150-й річниці з дня народження геніальної української поетеси, мужньої жінки і прекрасної людини Лесі Українки. Давайте разом з вами на годину поринемо у світ живого українського слова і прекрасної лірики Лесі Українки.

Леся Українка... Це ніжне й дзвінке ім'я належить до найвеличніших імен нашого народу. Псевдонім Лариси Петрівни Косач твердо і назавжди зафіксований у пам'яті кожного українця, і не тільки українця. Леся належить усім, бо її творчість зіткана з різних мотивів світової культури. Гордий дзвін її імені в серцях мільйонів людей породжує не тільки спогад про «Лісову пісню» або «Досвітні вогні», але й палку любов до великої поетеси і гордість за свій народ, що породив її.

*Сумлінним акордом зима в небесах.
Тужливим ехом в'ється в піднебессі.
Ми розповісти хочемо сьогодні вам
Про життя і творчість поетеси Лесі.
Жила колись на світі Леся.
Любила мріяти й співати.
Сама – найкраща із поезій,
Якої нам не написати.*

Небагато в історії таких жінок, у долі яких тілесне і духовне становили б такий контраст. Для кожної людини її фізичні дані, її врода важить дуже багато. А для жінки вони особливо цінні – уміння бути привабливою невіддільне від самої її природи. Хвороба Лесі Українки сточила її жіноцтво, зів'ялила її принадність ще до того, як вона розквітла. Нема необхідності тут нагадувати біографію поетеси, вона відома кожному, хто вивчав літературний процес. Але така сторона Лесиноного життєпису, як боротьба з німеччю, - варта нагадування, бо в ній, боротьбі, ховається сила духу, котра зробила з неї велику поетесу.

Ведуча

150 років тому, 25 лютого, на Волині, у Новоград Волинську, у сім'ї Косачів народилась донька. Синьоока білява дівчинка із душею гордою і ніжною, серцем лагідним і чистим. Характером сильним, волею незламною. Мама назвала її Лесею. Багато уваги батьки приділяли вихованню дітей (їх було шестеро). Мама Лесі Українки – відома письменниця Олена Пчілка, а батько – юрист і громадський діяч. Дитячі роки Лесі минули на поліссі. В краю соснових

борів, таємничих лісових озер, росистих лук. Дівчинка росла веселою, жвавою, розумницею, була здібною і працювитою, товаришувала з сільськими дітьми. Разом з братами і сестрами брала участь у народних святах. Одягали українські костюми, співали пісні, грали народні ігри. Леся рано почала складати вірші. Батьки їй в цьому допомагали, а вона казала: Поезія є всюди хоч не всякий її бачить.

У 10 років на святі Водохреща вона застудилася і тяжко захворіла на туберкульоз кісток. Відтоді хвороба не покидала її. Муки виснажували її з дитинства. З раннього віку навчилася вона «крізь сльози сміятись».

В одному з листів 1912 року Леся називає своє життя постійною війною з сухотами. За цю «тридцятилітню війну» вона перенесла кілька складних і болючих операцій. Прикута до ліжка, довго перебувала в гіпсі, ходила то за допомогою милиць, то за допомогою складного і важкого апарата на нозі. Лікувалася в Криму, Одесі, в Бессарабії і Болгарії, Німеччині та Італії, в Єгипті і Грузії.

Ведуча

Леся дуже любила малювати і дуже любила музику, старанно вчилася грати на фортепіано, і вважала що з неї був би кращий музикант, ніж поет. З боєм грала на інструменті, якому виливала всі свої радощі та печалі. Хвороба спричинила до того, що дівчинка зовсім не ходила до школи. Але з її наполегливістю, старанням, працювистістю, здобула глибокі і різносторонні знання. Особливо добре знала літературу – вітчизняну і світову. Вивчила 10 мов, що давало їй змогу читати в оригіналі твори багатьох письменників світу і перекладати їх. Її розум освіта вражали. В її житті була постійна і невблаганна війна тіла і духом!

Устами своєї героїні Касандри поетеса передрікає свою подальшу долю: «...мені здається, що я маю перед собою якусь велику битву, з якої вийду переможцем або зовсім не вийду. Коли у мене справді є талант, то він не загине, - то не талант, що помирає від туберкульозу чи істерії! Нехай і заважають мені сі лиха, але зате, хто знає, чи не кують вони мені такої зброї, якої нема в інших, здорових людей...»

*Як дитиною, бувало,
Упаду собі на лихо,
То хоч в серце біль доходив,
Я собі вставала тихо.
"Що, болить?" — мене питали,
Але я не признавалась —
Я була малою горда,—*

*Щоб не плакать, я сміялась,
А тепер, коли для мене
Жартом злим кінчиться драма
І от-от зірватись має
Гостра, злобна епіграма,—
Безпощадній зброї сміху
Я боюся піддаватись,
І, забувши давню гордість,
Плачу я, щоб не сміятись.*

Ведуча

Власна хвороба зробила Лесю чутливою до чужого горя. Вона бачила тяжкий стан рідного народу і, як ніхто інший, бажала змін. Та чи могла слабка дівчина достукатися до далеких володарів, чи хоча б взяти в руки зброю? Проте Леся знаходить інший шлях – її зброєю стало слово. Поетеса поставила свою творчість на захист знедолених, вона прагнула збудити свідомість народу, її слова надихали, закликали до рішучих дій.

*Слово, чому ти не твердая криця,
Що серед бою так ясно іскриться?
Чом ти не гострий, безжалісний меч,
Той, що здійма вражі голови з плеч?*

І Лесині слова справді стали міцною зброєю. Вони не могли пробачити здоровим, сильним людям їх пасивності, байдужості до горя інших. Поетеса була впевнена, що слід сподіватися навіть без надії, що слід щось робити заради кращого майбутнього.

*На шлях я вийшла ранньою весною
І тихий спів несмілий заспівала,
А хто стрівався на шляху зо мною,
Того я щирим серденьком вітала.*

Ведуча

Уперше ім'я Лесі Українки з'явилося у журналі «Зоря», коли їй було 12 років, де був напечатаний вірш «Конвалія». Потім у Львові вийшла перша поетична збірка, названа дуже романтично і символічно – «На крилах пісень» На крилах своєї музи понесла Леся українську поезію у широкий світ.

Боротьба і праця. Таким було життя. Було і кохання, перше – яке боязно ступило на тінисту терасу в невеличкому містечку біля Ялти, де Леся Українка лікувалась. Заглянуло в очі, посміхнулось щирою посмішкою і навіки

поселилось в серці. Їм було добре в двох. Вони часто слухали, як шелестіли кипариси, бився об скелі шалений прибій, літали чайки над водою.

Сергій Мержинський, революціонер – романтик. був закоханий у Лесені очі, в яких стояла лісова прохолода, надвечірня зажура тепло сонця. Короткими було щастя . Він помер у неї на руках .

Ведуча

І було горе ...І був відчай ...

Уста говорять : "Він навіки загинув!"

А серце каже : "Ні, він не покинув".

Ти чуєш як бринить

Струна якась тремтяча?

Тремтить – бринить, немов сльоза гаряча.

Слава поетеси ширилась по Україні, Іван Франко ставить її творчість разом з Кобзаревою: А тяжка підступна хвороба не відступає. Незважаючи на тяжкий стан, матеріальну скруту (доводилось навіть меблі продавати – не вистачало коштів на життя і лікування), письменниця працює в якомусь напружені, ніби поспішаючи. Сказати хотілось багато, а часу залишалось мало. Кожним словом, кожним променем думки, кожним болем своїм живе в душі нашого народу людина, що її ім'я – Леся Українка. Її образ ніжний і чистий, майже ніколи – веселий, частіше – в задумі чи смутку, її поезія і її слово. Леся – неповторна. Її життя – це подвиг митця, один з тих подвигів, що підносять людину в очах сучасників, роблять її зіркою в очах нащадків.

Ведуча

У багатьох її словах часто повторюються два слова «крила» і «пісня». Може бути від того, що найдужчою мрією її завжди було злетіти, переборюючи окупи слабкого тіла. А рядки її віршів, наповнені м'якими і сумними наспівами рідної землі, де б вона не знаходилася: під жарким сонцем Єгипту, чи сірим і дощовим небом Німеччини, чи на березі Середземного моря в Греції.

Піснею пісень української драматургії можна назвати твір Л.Українки «Лісова пісня». Це дивоцвіт, сповнений віри в перемогу високої мрії, справжнього гармонійного життя:

«Сумує й тужить, мов душа сопілка,

І мавку викликає край села,

Шепоче вітру, мов сестриця гілка,

Любов і пам'ять – вічні два крила»

Драма вперше була поставлена в 1914 році режисером М.Садовським на сцені Київського театру драми.

Ведуча

А тим часом для поетеси життя грало останні акти її власної драми. У тридцять шість років вона знову полюбила людину, що на її почуття відповіла не менш щирою і глибокою прихильністю – Климента Квітку Подружжя обрало Ялту для тривалого проживання. Молоді вирішили відмовитися від допомоги батьків. Усі гроші на лікування важкохворої дружини Климент заробляв сам. Він працював в суді, за фахом був юристом. Прекрасно грав на роялі, чудово знав музику. Протягом подружнього життя Климент Квітка записував пісні, які Леся пам'ятала ще з дитинства. А вже після смерті дружини, в 1917 році видав фото економічним способом двотомник «Мелодії з голосу Лесі Українки».

До останніх днів хвора Леся Українка зберігала бадьорість настрою і духу. Вона померла в грузинському м. Сурамі 1 серпня 1913 року у віці 42 років. Тіло перевезли до Києва і поховали на Байковому кладовищі. Попрощатися з нею прийшло так багато людей. Що спинився рух трамваїв.

Ведуча

Сила духу дається Богом кожному, але треба відповідних обставин, щоб ця сила виявилася в усій красі і величі. Щоб вона стала не причиною страждань, а спонудою щастя. Щоб вона навчила інших – у муках бути щасливим. Усі часи вимагали таких жінок, як Леся Українка: не зманіжених, розкішних, розбещених панянок і пань, а героїчних маленьких поборниць тліну. Вони були потрібні, наші українські героїні, у часи Лесі Українки. Вони потрібні і сьогодні, коли Україна знову має шанс стати сильною державою.

Велику спадщину залишила нам Леся Українка: це і переклади, і поезія, і драматичні твори, найкоштовнішою перлиною яких є драма “Лісова пісня.” Її твори перекладені багатьма мовами світу, її творчість увійшла у безсмертя. Але кожен повинен відкрити поезію Лесі Українки для себе сам, узяти те, що потребує.

*Вона, мов креміль, була горда почуттям,
Що є дочкою рідної країни;
Свою любов у віршах передала нам,
Як дар святий для нашої родини.*

Леся – неповторна. Її життя – це подвиг митця, один з тих подвигів, що підносять людину в очах сучасників, роблять її зіркою в очах нащадків.

Ведуча

А зараз пропонуємо вашій увазі перегляд відеофільму про Лесю Українку.

Бібліотекар

Леся Українка прожила хоч і коротке, проте надзвичайно цікаве життя – життя сповнене любові, добра, сили волі, мужності і краси. Тому не даремно її твори користувалися і користуються надзвичайною популярністю. Вона добре знана не лише у нашій країні, але й за кордоном. Багато поетів з різних країн присвятили свої вірші Лесі Українці, а сьогоднішню нашу зустріч хотілося б завершити словами Олени Журливої ; в її присвяті “Пам’яті Лесі Українки”

*Я знала Лесю Українку
Живу, тривожну, молоду,-
Вона, мов квітка у барвінку,
Цвіла в поліському саду.
Вітри піснями захлинались,
Ліси шуміли навкруги
І в срібні роси одягались
Ранкові в маревах луги.
Ходила Мавка – чарівниця.
Когось шукала між дерев,
І знав, хто їй ночами сниться,
Мешканець лісу – дядько Лев.
Не стерлась райдужна сторінка.
Не вмерла пісня лісова,
Безсмертна Леся Українка
Була і є навек жива.*

На цьому наша інформаційна година завершена. Дякуємо за увагу!